

บทคัดย่อ

บทคัดย่อคุณฐิณีพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 ความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรคุณฐิณีบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและพัฒนาชนบท

ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดของชาวม้งในจังหวัดเชียงใหม่

โดย

นางสาววันทนีย์ จันทร์เอี่ยม

กุมภาพันธ์ 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร. เทพ พงษ์พานิช

ภาควิชา/ คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการ
 แก้ไขปัญหาเสพติด องค์ประกอบและบริบททางสังคม วัฒนธรรมของชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อความ
 เข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด และเสนอแนวคิดโครงสร้างองค์กรชุมชนที่
 เหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดของชาวม้งในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ
 (qualitative research) เก็บข้อมูลในพื้นที่ชุมชนชาวม้งในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีองค์กรชุมชนดำเนินการ
 แก้ไขปัญหาเสพติดได้ผลสำเร็จ จำนวน 1 แห่ง และในพื้นที่ ซึ่งมีองค์กรชุมชนดำเนินการแก้ไขยังไม่
 เป็นผลสำเร็จอีก จำนวน 1 แห่ง ด้วยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม สัมภาษณ์แบบไม่
 เป็นทางการและสัมภาษณ์ระดับลึก (indepth interview) ตลอดจนการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่
 เกี่ยวข้อง ใช้เวลารวบรวมข้อมูลในภาคสนาม เป็นเวลา 1 ปี 2 เดือน นำข้อมูลที่ได้มาแยกแยะประเภท
 ข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ ตีความ สังเคราะห์ และนำเสนอด้วยการบรรยายในเชิงของการเป็น
 เหตุเป็นผล

ผลการวิจัยพบว่า ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดของ
 ชาวม้งในจังหวัดเชียงใหม่ นั้น มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีภูมิปัญญาท้องถิ่น และประยุกต์ภูมิปัญญาเหล่านั้นมาใช้ในการแก้ไขปัญห
 ยาเสพติด
2. มีการจัดการองค์กรชุมชนด้วยตนเอง
3. มีกระบวนการและเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชนด้านการแก้ไขปัญหาเสพติด

4. ผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชนเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน ทุกคนในชุมชนเฝ้าระวังชุมชนของตนเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติดได้อย่างต่อเนื่อง

สำหรับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของชาวม้งในจังหวัดเชียงใหม่ นั้น ประกอบไปด้วย

1. องค์ประกอบด้านบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งได้แก่ การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนที่รุนแรง การมีจิตวิญญาณชุมชนและการมีลักษณะร่วมกันของชุมชน

2. องค์ประกอบด้านองค์กรชุมชน ซึ่งได้แก่ การกำเนิดและพัฒนาการขององค์กร ที่มีพื้นฐานจากความเดือดร้อนร่วมกัน มีการทำประชาพิจารณ์ หาทางแก้ไขร่วมกัน มีโครงสร้างขององค์กรอย่างง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน แบ่งงานกันตามความถนัด ออกกฎกติกาตนเอง โดยใช้มาตรการทางสังคมกดดันเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบุคคล ผู้นำเป็นที่ยอมรับและแก้ไขข้อขัดแย้งโดยวิธีเผชิญหน้า เปิดเผยข้อมูลร่วมกัน ทำเรื่องที่ถูกปิดให้เปิดเผย

ส่วนแนวคิดโครงสร้างองค์กรชุมชนที่เหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของชาวม้งในจังหวัดเชียงใหม่ นั้นพบว่า มีลักษณะดังนี้

1. ต้องสร้างกระแสความคิดให้ชุมชน มองเห็นความสำคัญของปัญหาคด้วยตนเอง จากความเดือดร้อนที่มาจากยาเสพติด เกิดความรู้สึกเพื่อชุมชน และมองเห็นความสำคัญของการมีลักษณะร่วมกันของชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดพลังในการแก้ไขปัญหาชุมชน

2. ต้องส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม หรือองค์กรด้วยวิธีการจัดประชาพิจารณ์ (public hearing) ในการแก้ไขปัญหาที่เดือดร้อนร่วมกัน ใช้มาตรการทางสังคมมาสนับสนุนในการออกกฎ ระเบียบร่วมกัน ให้โอกาสผู้นำโดยธรรมชาติและผู้ที่กระทำผิดกลับใจเข้าร่วมงาน ทำให้องค์กรมีข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน เกิดประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

3. ต้องสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในองค์กรชุมชน โดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีการประยุกต์เข้ามาแก้ไขปัญหา ยาเสพติด มีการจัดการองค์กรชุมชนด้วยตนเอง มีการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ด้านปัญหา ยาเสพติด และผลงานขององค์กรชุมชนเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน คือ ผู้ติดยาเสพติดในชุมชนได้รับการบำบัดรักษาและหายขาดจากยาเสพติด ไม่มีผู้ติดยาเสพติดรายใหม่ในชุมชน ไม่มีการผลิต การค้าขาย จำหน่ายจ่ายแจกยาเสพติดในชุมชน และผู้คนในชุมชนพร้อมกันเฝ้าระวังให้ชุมชนของตนเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติดได้อย่างต่อเนื่อง

ABSTRACT

Abstract of dissertation submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Rural Planning and Development

COMMUNITY ORGANIZATION'S STRENGTH FOR SOLVING HMONG'S NARCOTIC PROBLEMS IN CHIANGMAI PROVINCE, THAILAND

By

WANTANEE JUN-EAM

FEBRUARY 2000

Chairman: Associate Professor Dr. Thep Phongpanich

Department /Faculty: Department of Agricultural Extension,

Faculty of Agricultural Business

This study aimed to examine the strength of community organizations in solving Hmong's narcotic problems in Chiangmai, Thailand in relation to social contexts and community cultures to eventually present structural concepts of a community organization appropriate for solving Hmong's narcotic problems. The data used in this qualitative research was collected from two research sites i.e. one with a community organization successfully combating narcotic problems and the other with a community organization lagging behind, by means of participating and non-participating observation, informal and in-depth interview as well as from relevant documents. The field study was conducted in a duration of fourteen months. All data were then categorized, analyzed, interpreted, synthesized and presented in a logical descriptive form.

The research findings revealed structural features of community organizations in solving Hmong's narcotic problems in Chiangmai as follows:

1. Application of local wisdom to solving narcotic problems.
 2. Formation of community organizations by local people themselves.
 3. Existence of a learning process and community network for solving narcotic problems.
 4. Continuous surveillance leading to decreasing narcotic problems.
-

The components influencing the strength of community organizations in solving narcotic problems were:

1. Social-cultural contexts i.e. prevalence of narcotics, community spirituality and mutualism.
2. Community organization components i.e. formation and development of community organizations, based on mutual problems, public hearing, finding solutions to problems, simple structure of organization, job delegation, formulation of rules, use of social measures to improve people's behavior, recognized leaders, dealing with conflicts face to face, sharing information and disclosing secret behaviors.

The structural concepts of a community organization appropriate for solving Hmong's narcotic problems in Chiangmai should include the following elements:

1. Creation of local movement to enable local people to realize problems resulting from narcotics as well as importance of mutualism which will result in greater strength to solve community problems.
2. Encouragement of group formation by means of public hearing to solve mutual problems, use of social measures to set up regulations and allowing former wrongdoers to participate in solving narcotic problems as they will be able to provide recent information to the organization.
3. Strengthening of a community organization by employing local wisdom; self management of the community organization; availability of a learning process and network on narcotic problems. All these will result in eradication of narcotics in the community.